Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 03.09.2019, sp. zn. 28 Cdo 2169/2018, ECLI:CZ:NS:2019:28.CDO.2169.2018.4

Číslo: 47/2020

Právní věta:

Při vyčíslování bezdůvodného obohacení, jež vzniklo užíváním cizí věci, zjišťováním obvyklého nájemného porovnávací metodou je zásadně relevantní nájemné sjednané v porovnávaných smlouvách, ať již v sobě zahrnuje daň z přidané hodnoty, či nikoli. Pakliže však věc užíval plátce daně z přidané hodnoty za okolností umožňujících uplatnění odpočtu daně na vstupu ve smyslu § 72 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, je namístě vycházet z nájemného placeného za srovnatelné objekty bez navýšení o daň z přidané hodnoty; je-li tedy v tomto případě v porovnávaných nájemných smlouvách sjednáno nájemné s daní z přidané hodnoty, je zapotřebí je od této daně očistit.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 03.09.2019

Spisová značka: 28 Cdo 2169/2018

Číslo rozhodnutí: 47

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Bezdůvodné obohacení, Daň z přidané hodnoty, Poučovací povinnost soudu, Splatnost pohledávky

Předpisy: § 105 předpisu č. 235/2004Sb.
§ 118a o. s. ř.
§ 451 obč. zák.
§ 563 obč. zák.
§ 564 obč. zák.
§ 72 předpisu č. 235/2004Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl dovolání žalovaných v části týkající se výroku I. písm. a) rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 7. 12. 2017, sp. zn. 14 Co 614/2013, ve znění usnesení ze dne 3. 1. 2018, sp. zn. 14 Co 614/2013, ve zbývajícím rozsahu její dovolání odmítl; dovolání žalobkyně odmítl.

I.
Dosavadní průběh řízení

1. Okresní soud v Břeclavi rozsudkem ze dne 17. 12. 2012, č. j. 9 C 1111/2000-550, uložil žalovaným zaplatit žalobkyni společně a nerozdílně částku 450 000 Kč s úrokem z prodlení (výrok I.) a rozhodl o nákladech účastníků řízení i státu (výroky II. a III.). Žalobkyně se domáhala sporného plnění s tvrzením, že její právní předchůdce K. F. se žalovanými uzavřel dne 23. 4. 1995 nájemní smlouvu na nebytové prostory v nemovitosti žalovaných, v souladu s níž předem zaplatil nájemné na sedm let ve výši 1 400 000 Kč. Předmětné místnosti však užíval jen do prosince roku 1999, kdy je předal žalovaným. Jelikož je uvedená smlouva absolutně neplatná pro absenci souhlasu obecního úřadu, vzniklo F. právo na vrácení poskytnuté úplaty z titulu bezdůvodného obohacení ve smyslu § 451 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obč. zák."), v míře, v níž obnos přijatý žalovanými převyšuje rozsah majetkového prospěchu, jehož se naopak dostalo nájemci tím, že bez náležitého titulu užíval nemovitost žalovaných. Jelikož rozdíl sumy 1 400 000 Kč a výše obohacení F. (jenž svou pohledávku následně postoupil na žalobkyni), odvíjející se od znalecky určené hladiny obvyklého nájemného, převyšoval žalobní žádání, mohl soud žalobnímu požadavku v plném rozsahu vyhovět.

2. Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 19. 3. 2015, č. j. 14 Co 614/2013-817, rozsudek soudu prvního stupně k odvolání žalovaných v části výroku I., jíž byla odvolatelům uložena solidární povinnost zaplatit žalobkyni 392 165 Kč s příslušenstvím, potvrdil [výrok I. písm. a)], ve zbývající části řečeného výroku, kterou bylo vysloveno, že jsou žalovaní povinni uhradit žalobkyni společně a nerozdílně částku 57 835 Kč s příslušenstvím, prvoinstanční rozhodnutí změnil tak, že žalobu v daném rozsahu zamítl [výrok I. písm. b)], ve výroku II. o nákladech řízení mezi účastníky odvoláním napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení [výrok I. písm. c)], přičemž sám rozhodl o nákladech vzniklých státu v řízení před soudy obou stupňů (výrok II.). Krajský soud (jenž shodně se soudem prvního stupně konstatoval, že smlouva mezi žalovanými a F. byla uzavřena neplatně) s ohledem na odvolateli uplatněné námitky podotkl, že řešené právo nepokládá za promlčené, neboť majetkový prospěch žalovaných se stal nedůvodným až na konci roku 1999. Z dokazování totiž vyplynulo, že mezi nájemcem a pronajímateli byla dne 30. 12. 1996 uzavřena dohoda, v souladu s níž mělo být vyúčtování předem poskytnuté zálohy a vrácení vzniklého přeplatku provedeno ke dni podepsání kupní smlouvy, jíž žalovaní převedou vzpomínanou nemovitost do vlastnictví třetí osoby (k prodeji objektu ovšem po celou dobu jeho užívání F. nedošlo). Jelikož i za užívání neopírající se o platnou nájemní smlouvu příslušelo vlastníkům odpovídající peněžité plnění, svědčil žalovaným až do konce roku 1999 právní důvod pro to, aby si podrželi složenou zálohu. Odvolací soud dále dovodil, že F. svou pohledávku za žalovanými účinně postoupil na žalobkyni, pročež neshledal opodstatněným poukaz na domnělý nedostatek aktivní věcné legitimace žalující společnosti k uplatnění řešeného nároku. Na újmu platnosti uvedené dispozice nemohla být ani odvolateli tvrzená skutečnost, že daná pohledávka údajně tvořila součást nevypořádaného společného jmění K. F. a J. F. (jejichž manželství zaniklo v říjnu 1999), neboť někdejší manželka postupitele s tímto úkonem prokazatelně souhlasila. Nedůvodná je rovněž námitka nedostatku pasivní věcné legitimace druhé žalované, jelikož tato byla (soudě podle obsahu předmětného kontraktu) stranou nájemní smlouvy z roku 1995. Odvolací soud pak shodně s okresním soudem uzavřel, že výše obohacení žalovaných se odvíjí od míry, v níž F. uhrazená částka přesahuje hodnotu užívacího práva k dotčené nemovitosti, jež v letech 1995 až 1999 konzumoval. Výši tohoto „přeplatku" stanovil ovšem od soudu první instance poněkud odlišně, a to na základě revizního znaleckého posudku, jehož vypracování zadal, přičemž po slyšení pověřeného pracovníka uvedeného ústavu sám přikročil ke korekci početní chyby, jež se v tomto odborném podkladu vyskytla. V rozsahu odpovídajícím výstupům jeho kalkulace pak odvoláním napadené rozhodnutí potvrdil, respektive změnil a žalobu zamítl.

3. Okresní soud v Břeclavi usnesením ze dne 27. 7. 2015, č. j. 9 C 1111/2000-859, žalovanému 1. uložil zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v upřesněné výši (výrok I.), povinnost k úhradě téhož obnosu žalobkyni pak stanovil též žalované 2. (výrok II.).

4. Krajský soud v Brně usnesením ze dne 4. 3. 2016, č. j. 14 Co 61/2016-913, k odvolání všech účastníků posledně zmíněné rozhodnutí soudu prvního stupně změnil tak, že každého ze žalovaných zavázal k náhradě nákladů řízení v nižší částce (výrok I.), a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (výrok II.).

5. Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 14. 11. 2016, č. j. 28 Cdo 2100/2016-958, rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 19. 3. 2015 ve výrocích I. písm. a) a II., jakož i jeho usnesení ze dne 4. 3. 2016 zrušil a věc v tomto rozsahu odvolacímu soudu vrátil k dalšímu řízení. Dovolací soud zejména označil za konformní s ustálenou judikaturou závěr o pasivní věcné legitimaci obou žalovaných coby stran neplatné nájemní smlouvy, na základě níž bylo poskytnuto sporné plnění. Nepřisvědčil ani kritice způsobu, jakým odvolací soud stanovil počátek promlčecí doby ve vztahu k právu na vydání bezdůvodného obohacení, a to s ohledem na skutkové zjištění, že mezi F. a žalovanými byla dne 30. 12. 1996 uzavřena dohoda, v souladu s níž mělo být vypořádání uhrazené zálohy, respektive vrácení přeplatku provedeno ke dni podepsání smlouvy o koupi daného objektu, k čemuž však až do ukončení užívání nemovitosti nájemcem nedošlo. Na tomto podkladě pak Nejvyšší soud považoval za legitimní závěr, že mezi zúčastněnými subjekty panovalo srozumění v tom směru, že si žalovaní nadále ponechají F. složené finanční prostředky, jež budou postupně konzumovány užíváním předmětných nebytových prostor. Ve světle těchto okolností bylo možné uzavřít, že v souladu se zjištěnou vůlí dotčených osob došlo k odsunutí počátku promlčecí doby k okamžiku, kdy se stalo zřejmým, že plnění ze strany F. nezíská žádného dalšího ekonomického smyslu, poněvadž již nadále nebude moci být konzumováno výkonem užívacího práva k nemovitosti jeho složitelem. Přiléhavou shledal dovolací soud pouze námitku, dle níž odvolací soud nepostupoval korektně při nápravě nedostatků znaleckého posudku, neboť podle konstantní judikatury není soud oprávněn nahrazovat zjištění znalce vlastním názorem, nýbrž musí znalci uložit, aby podal vysvětlení, posudek doplnil či jinak odstranil jeho nedostatky, popřípadě aby vypracoval nový posudek, anebo konečně musí ustanovit jiného znalce, aby věc znovu posoudil a vyjádřil se ke správnosti již podaného posudku.

6. Krajský soud v Brně následně rozsudkem ze dne 7. 12. 2017, č. j. 14 Co 614/2013-1243, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil v části, v níž bylo žalovaným uloženo zaplatit žalobkyni společně a nerozdílně 10% úrok z prodlení z částky 381.370 Kč za dobu od 1. 1. 2000 do 14. 6. 2015 [výrok I. písm. a)], dále jej změnil tak, že zamítl žalobu na solidární zaplacení částky 392.165 Kč i zbývajícího příslušenství [výrok I. písm. b)], a rozhodl o nákladech účastníků i státu v řízení před soudy všech stupňů (výroky II. a III.). Náklady státu posléze přesně vyčíslil v samostatném usnesení ze dne 3. 1. 2018, č. j. 14 Co 614/2013-1254. Odvolací soud setrval na většině svých nosných závěrů z předchozího rozhodnutí ve věci, zejména na myšlence o nedůvodnosti námitky promlčení (jelikož právní důvod poskytnutí předmětné zálohy na nájemné pronajímatelům odpadl až ke konci roku 1999, kdy K. F. předal vyklizené prostory žalovaným). Žalobkyni měl krajský soud za aktivně věcně legitimovanou k vymáhání posuzovaného práva, poněvadž na ni byla pohledávka za oběma žalovanými platně postoupena dokumentem označeným jako „oznámení“ ze dne 25. 1. 2000, jenž měl náležitosti postupní smlouvy. Pokud jde o výši nároku žalobkyně, zadal odvolací soud s ohledem na svou vázanost právním názorem dovolacího soudu doplnění znaleckého posudku. Znaleckým ústavem korigovaný výpočet pak vzal za spolehlivé východisko pro kvantifikaci bezdůvodného obohacení vzniklého užíváním sporných prostor. Námitky žalovaných rozporující znalecké posouzení nepokládal odvolací soud za podložené [pracovník znaleckého ústavu mimo jiné přesvědčivě zdůvodnil, že při kalkulaci obvyklého nájemného byla ve srovnávaných nájemních smlouvách cena užívacího práva kalkulována s daní z přidané hodnoty (dále též „DPH“) či bez ní v závislosti na obsahu ujednání o nájemném v jednotlivých komparovaných kontraktech]. Žalobkyni tedy svědčilo právo na vrácení zaplacené zálohy v rozsahu, v němž nebylo konzumováno užíváním prostor ve vlastnictví žalovaných, tj. v částce 381 370 Kč. V poslední fázi řízení však byla účastníky uplatněna nová skutečnost, že dne 15. 6. 2015 žalovaní žalobkyni zaplatili částku 392 165 Kč jako jistinu uplatněné pohledávky (na základě tehdy pravomocného a nyní zrušeného rozsudku odvolacího soudu). Z toho vyplývá, že

žalobní požadavek byl již ohledně jistiny splněn a nemůže být opětovně přiznán ani v té části, v níž byl při podání žaloby po právu. Jelikož žalobkyně nevzala návrh v příslušném rozsahu zpět, musel soud prvoinstanční rozhodnutí změnit a v dotčené části žalobu zamítnout. Žalobkyni bylo možné přiznat pouze dosud neuhrazený úrok z prodlení ve výši 10 % z důvodně požadovaného obnosu za dobu od 1. 1. 2000 do 14. 6. 2015 (pohledávka na vydání bezdůvodného obohacení se podle § 563 obč. zák. stala splatnou k výzvě doručené obohaceným). Ohledně námitky započtení uplatněné žalovanými již v podání ze dne 7. 1. 2004 odvolací soud uvedl, že započítávají-li žalovaní nárok na ušlý zisk představovaný nájemným, které nezískali, jelikož F. ukončil užívání sporných prostor v závěru roku 1999 a žalovaní následně nebyli schopni do 31. 3. 2002 nemovitost pronajmout za nájemné dosahující alespoň částky, kterou by jim za užívání platil F., ze žádného platného ujednání mezi účastníky nevyplývalo, že by F. měl povinnost užívat nemovitosti žalovaných, tudíž se nemohl dopustit protiprávního jednání ukončením užívání prostor v prosinci 1999, a proto ani žalovaným neodpovídá za tvrzenou škodu. Uplatňují-li pak žalovaní k započtení právo na náhradu za užívání sporných prostor F. nad rámec původní (neplatné) nájemní smlouvy, podotkl odvolací soud, že faktický rozsah využití nemovitosti právním předchůdcem žalobkyně byl již zohledněn při výpočtu částky, o níž byla ponížena restituční povinnost žalovaných; ani tato pohledávka tudíž není započítávána po právu. Nedůvodnost námitky započtení byla přitom dostatečně zřejmá již na základě důkazů provedených v řízení před soudem prvního stupně, aniž by bylo zapotřebí doplňovat dokazování v řízení odvolacím.

II.
Dovolání a vyjádření k němu

7. Proti rozsudku odvolacího soudu ze dne 7. 12. 2017 podala dovolání žalobkyně, jež napadá jeho výroky II. i III. a požaduje, aby jí byla přiznána náhrada nákladů řízení před soudy všech stupňů, respektive aby byl odpovídajícím způsobem změněn též výrok o nákladech státu.

8. Tentýž rozsudek krajského soudu napadli dovoláním také žalovaní, kteří brojí proti jeho výrokům I. písm. a) a II. Nejvyššímu soudu předestírají k řešení několik otázek majících vliv na povinnost uhradit úrok z prodlení ve stanovené výši. Předně se táží, zda ujednání, v souladu s nímž má být předem poskytnutá záloha vyúčtována a přeplatek vrácen, nenaplňuje hypotézu normy upravené v § 564 obč. zák., tedy zdali se nejedná o případ, v němž je čas splnění závislý na skutečnosti, kterou může ovlivnit jen dlužník (srovnej usnesení sp. zn. 33 Cdo 4134/2015). Dle dovolatelů měla být složená záloha vyúčtována až ke dni uzavření smlouvy o koupi nemovitostí. Tato skutečnost ovšem prozatím nenastala, proto povinnost vrátit přeplatek dosud není splatnou. Žalovaní přitom dodávají, že se aplikace § 564 obč. zák. dovolávali již před odvolacím soudem, jenž však na přednesené argumenty nikterak nereagoval, čímž porušil jejich právo na spravedlivý proces.

9. Dovolatelé dále kritizují způsob výpočtu obvyklé výše nájemného, neboť mají za to, že odvolací soud chybně vycházel z nájemného sjednaného ve smlouvách o nájmu srovnatelných prostor bez připočtení daně z přidané hodnoty. Žalovaní jsou přesvědčeni, že při oceňování prospěchu získaného užíváním nemovitosti výší nájemného placeného za využití obdobných objektů je nutné nájemné počítat z ceny včetně DPH, neboť je určující, jakou úplatu poskytuje nájemce. Tuto otázku přitom dovolací soud ve své rozhodovací praxi dosud neřešil (a to ani v rozsudku sp. zn. 32 Cdo 4189/2014).

10. Další z otázek nastolených dovolateli se týká aktivní legitimace žalobkyně k vymáhání prospěchu nabytého oběma žalovanými. Mají totiž za to, že z provedeného dokazování vyplývá toliko závěr o postoupení pohledávky K. F. za žalovaným 1., nikoli však již za žalovanou 2. Cese přitom bez dalšího nevyvolává účinky vůči druhému dlužníku, byť i solidárně zavázanému, jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 1162/2006. Naproti tomu odvolací soud chybně vyvodil z postoupení práva vůči prvnímu žalovanému též změnu v osobě věřitele ve vztahu ke druhé žalované.

11. Dovolatelé konečně namítají, že odvolací soud zasáhl do jejich práva na spravedlivý proces také tím, že dostatečně nevypořádal jejich námitky vůči stěžejnímu důkazu – reviznímu znaleckému posudku, přestože zástupce znaleckého ústavu s jimi formulovanými výhradami souhlasil. Krajský soud rovněž nereagoval na výtku nesprávného použití koeficientu 0,9 na nájemné sjednané ve smlouvě mezi žalovaným a L. K. a nezodpovězená zůstala také námitka, dle níž znalecký posudek vyčíslil nájemné za nesprávné období (od 1. 5. 1995 namísto od 1. 4. 1995). Porušení práva na spravedlivý proces spatřují dovolatelé též v tom, že nebyl proveden jejich výslech a výslech K. F., aniž by o těchto důkazních návrzích bylo rozhodnuto. Rovněž kritizují, že nebyli soudem poučeni o nutnosti uvést další tvrzení a důkazy, aby soud přihlédl k námitce započtení, kterou vznesli již v roce 2004.

12. Z těchto důvodů žalovaní navrhují, aby dovolací soud napadený rozsudek ve výroku I. písm. a) změnil tak, že žalobu i v dotčené části zamítne, a aby jim přiznal náhradu nákladů řízení, případně aby rozsudek krajského soudu ze dne 7. 12. 2017 v jimi napadeném rozsahu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

III.
Přípustnost dovolání

13. Při rozhodování o dovolání bylo postupováno podle zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), ve znění účinném od 30. 9. 2017, které je dle čl. II bodu 2 zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, rozhodující pro dovolací přezkum.

14. Nejvyšší soud se jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání byla podána řádně a včas, osobami k tomu oprávněnými a zastoupenými podle § 241 odst. 1 o. s. ř., zabýval jejich přípustností.

15. Podle § 237 o. s. ř., není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

16. V souladu s § 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř. dovolání podle § 237 o. s. ř. není přípustné proti rozhodnutím v části týkající se výroku o nákladech řízení.

17. Jelikož žalobkyně svým dovoláním napadla rozsudek odvolacího soudu výhradně v jeho výrocích II. a III. o náhradě nákladů řízení účastníků i státu, je její dovolání bez dalšího nepřípustné, a bylo tudíž odmítnuto podle § 243c odst. 1 o. s. ř.

18. Rovněž dovolání žalovaných je podle § 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř. objektivně nepřípustné v rozsahu, v němž směřuje proti výroku II. rozsudku odvolacího soudu, a muselo být tedy v odpovídající části odmítnuto na základě § 243c odst. 1 o. s. ř.

19. Potud, pokud zpochybnili rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé [konkrétně co do jeho výroku I. písm. a)], však přípustnost dovolání žalovaných bez dalšího vyloučena nebyla, a dovolací soud proto prověřil, zdali mu dovolatelé předložili k řešení otázku hmotného či procesního práva ve smyslu § 237 o. s. ř.

20. První z problémů nastolených v předmětném dovolání, jenž se týká aplikace § 564 obč. zák.,

přípustnost daného opravného prostředku nezakládá. Citované ustanovení dopadá na situace, v nichž byla splatnost závazku výslovně dohodnuta tak, že závisí na vůli dlužníka, nebo ve kterých čas splnění závazku závisí na okolnosti, již může ovlivnit jen dlužník. V takových případech má dlužník právo plnit kdykoli a věřitel je povinen přijmout plnění, až mu je dlužník nabídne (viz např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 24. 7. 2013, sp. zn. 33 Cdo 1869/2013, a ze dne 24. 6. 2014, sp. zn. 33 Cdo 1343/2014, nebo jeho usnesení ze dne 24. 1. 2013, sp. zn. 33 Cdo 3176/2012), sám však nemůže určit, kdy má dlužník plnit, a případná výzva k plnění je zde – na rozdíl od § 563 obč. zák. – bez právních účinků (srovnej např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 2. 2016, sp. zn. 33 Cdo 5407/2015). O takový případ však v řešené věci nešlo, neboť podle zjištění odvolacího soudu (zachycených na straně 6 jeho posledního rozsudku) směřovalo ujednání stran k tomu, aby si žalovaní ponechali zálohu složenou F. po dobu užívání sporných prostor s tím, že spolu s výkonem užívacího práva k nim budou obdržený obnos postupně konzumovat, přičemž dohoda uzavřená mezi nájemcem a pronajímateli v prosinci 1996 o vyúčtování poskytnuté zálohy ke dni podepsání kupní smlouvy se třetí osobou se vztahovala, jak vyplývá implicitně z úvah soudů nižších stupňů, k případnému převodu uskutečněnému za trvání užívání. Ukončením užívání předmětných prostor pak odpadl právní důvod, jenž žalovaným umožňoval podržet si přijaté finanční prostředky, a právnímu předchůdci žalobkyně tak vzniklo právo na vydání bezdůvodného obohacení. Aplikace § 564 obč. zák. tedy nebyla v posuzovaném sporu namístě, jelikož v době trvajícího užívání dotčených prostor F. nesvědčilo uživateli právo, jež by existovalo, ale nebylo splatné. Řešený nárok na vydání bezdůvodného obohacení musel nejprve vzniknout odpadnutím právního důvodu, přičemž k zániku zmiňovaného titulu nebylo zapotřebí konstitutivního (k tomu viz zejména rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2011, sp. zn. 33 Cdo 3481/2009, či usnesení téhož soudu ze dne 25. 11. 2015, sp. zn. 33 Cdo 4134/2015) rozhodnutí soudu o určení doby plnění ve smyslu § 564 obč. zák. Přivodil jej totiž již sám fakt definitivního ukončení užívání sporného objektu F., s ohledem na něž se stalo zřejmým, že peněžité plnění poskytnuté žalovaným nezíská žádného dalšího ekonomického smyslu, poněvadž již nadále nebude moci být konzumováno výkonem užívacího práva k nemovitosti jeho složitelem (jak uvedl Nejvyšší soud ve své předchozím rozsudku v této věci ze dne 14. 11. 2016, sp. zn. 28 Cdo 2100/2016; k určování dne odpadnutí právního důvodu v nikoli nepodobných situacích poskytnutí plnění v očekávání přislíbeného protiplnění srovnej přiměřeně též např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 12. 2018, sp. zn. 28 Cdo 1948/2018). Popsaným způsobem vzešlé právo na vydání náhrady bezdůvodného obohacení se pak v souladu s ustáleným judikatorním výkladem (viz kupř. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2015, sp. zn. 28 Cdo 4252/2014, ze dne 14. 4. 2015, sp. zn. 28 Cdo 4377/2014, nebo ze dne 17. 10. 2018, sp. zn. 28 Cdo 696/2018) stalo splatným k výzvě učiněné ochuzeným podle § 563 obč. zák. Napadený rozsudek je tedy v tomto směru konformní s rozhodovací praxí Nejvyššího soudu, na níž není důvodu čehokoli měnit.

21. Ani otázka aktivní legitimace žalobkyně k vymáhání plnění po obou žalovaných přípustnost dovolání nezakládá, neboť dovolacímu přezkumu podléhá výhradně správnost právního posouzení, zatímco problém zjišťování existence a obsahu postupní smlouvy (stejně jako jakéhokoli jiného právního úkonu) má ve své podstatě skutkový charakter (srovnej kupř. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2013, sp. zn. 33 Cdo 12/2013, popřípadě usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 4. 2014, sp. zn. 28 Cdo 4282/2013, ze dne 28. 4. 2015, sp. zn. 33 Cdo 849/2015, a ze dne 1. 9. 2016, sp. zn. 28 Cdo 1336/2016). Dovodil-li odvolací soud na základě v řízení provedených důkazů, že K. F. v lednu 2000 projevil vůli postoupit na žalobkyni svou pohledávku vůči oběma žalovaným (případně ji vložit do jejího majetku), jedná se o skutkový závěr, jenž se vymyká kognici dovolacího soudu a jehož kritika přípustnost dovolání založit nemůže (srovnej namátkou usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2017, sp. zn. 22 Cdo 1309/2017, ze dne 15. 2. 2018, sp. zn. 30 Cdo 2858/2017, a ze dne 19. 6. 2018, sp. zn. 28 Cdo 3506/2016). Námitka rozporu s rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2008, sp. zn. 29 Odo 1162/2006, se opírá o odlišný skutkový stav, než na jakém spočívá dovoláním napadené rozhodnutí (uplatněním způsobilého dovolacího důvodu ve smyslu § 241a odst. 1 o. s. ř. přitom není zpochybnění právního posouzení věci, vychází-li z jiného skutkového stavu, než z jakého

vyšel při posouzení věci odvolací soud, jak se uvádí například v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, uveřejněném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 4/2014). Odvolací soud totiž nedovodil, že F. postoupil na žalobkyni výhradně svou pohledávku za žalovaným 1. a že tento právní úkon vyvolal změnu v osobě věřitele i u jeho pohledávky vůči žalované 2. (což by byla úvaha rozporná s judikaturou dovolací instance), nýbrž učinil skutkový závěr, že F. projevil vůli postoupit na žalobkyni svou pohledávku za oběma žalovanými. Tento úsudek pak dovolacímu přezkumu pro svou skutkovou povahu nepodléhá.

22. Dovolání žalovaných je nicméně přípustné, jelikož otázku zohlednění daně z přidané hodnoty při oceňování prospěchu získaného užíváním cizí věci bez řádného právního důvodu porovnávací metodou Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi v obdobném kontextu dosud neřešil. V rozsudku ze dne 15. 12. 2015, sp. zn. 32 Cdo 4189/2014, se sice dovolací soud zabýval rolí daně z přidané hodnoty při kvantifikaci bezdůvodného obohacení vzniklého užíváním cizí věci, posuzoval však pouze to, zda bylo z hlediska odvolacího soudu správné navýšit zjištěný majetkový prospěch, odpovídající obvyklému nájemnému, o daň z přidané hodnoty (jejíž úhrada byla mezi účastníky tehdejšího sporu sjednána v neplatné nájemní smlouvě). V nynějším sporu je však zapotřebí vyhodnotit, nakolik má být daň z přidané hodnoty reflektována při samotném výpočtu obvyklého nájemného.

IV.
Důvodnost dovolání

23. Nejvyšší soud předesílá, že k zodpovězení této otázky přistupuje, přestože je nájem nemovitých věcí (o nějž šlo i v posuzované kauze) podle § 56a zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DPH“), od této daně zásadně osvobozen, jelikož se toto osvobození nevztahuje na veškerý nájem nemovitých věcí (srovnej výjimky v § 56a odst. 1 zákona o DPH, oprávnění plátce – zakotvené v § 56a odst. 3 citovaného předpisu – rozhodnout, že u nájmu nemovité věci jinému plátci pro účely uskutečňování jeho ekonomické činnosti daň z přidané hodnoty uplatní, jakož i specifika eurokonformního výkladu pojmu nájmu v kontextu zákona o DPH, o nichž pojednává rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2009, č. j. 9 Afs 93/2008-43, či Brandejs, T., Drábová, M., Dušek, M., Holubová, O., Tomíček, M. Zákon o dani z přidané hodnoty. Komentář. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 554–559) a vzhledem k tomu, že dále podaný výklad může napomoci stabilizaci rozhodovací praxe, též při oceňování prospěchu získaného výkonem práva užívat věci movité.

24. Při řešení nastoleného problému je zapotřebí vycházet z teze, dle níž je při kvantifikaci bezdůvodného obohacení určující výše prospěchu obohaceného, nikoli míra újmy ochuzeného (viz např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 10. 6. 2014, sp. zn. 28 Cdo 17/2014, ze dne 22. 4. 2015, sp. zn. 28 Cdo 2168/2014, a ze dne 1. 8. 2016, sp. zn. 28 Cdo 4162/2015, nebo usnesení tohoto soudu ze dne 1. 9. 2015, sp. zn. 28 Cdo 1315/2015, a ze dne 3. 5. 2017, sp. zn. 28 Cdo 2887/2016). Vzniká-li přitom bezdůvodné obohacení užíváním cizí věci, poměřuje se výše nabytého prospěchu částkou, kterou by obohacený musel za normálních tržních podmínek vynaložit, aby si smluvní cestou opatřil užívací právo ke srovnatelné věci. Rozsah získaného obohacení proto zásadně odpovídá hladině v daném místě a čase obvyklého nájemného (viz kupř. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 3. 2015, sp. zn. 28 Cdo 2412/2014, ze dne 1. 9. 2015, sp. zn. 28 Cdo 1196/2015, a ze dne 3. 4. 2019, sp. zn. 28 Cdo 3277/2018, nebo jeho rozsudek ze dne 6. 12. 2017, sp. zn. 28 Cdo 814/2017).

25. V závislosti na okolnostech případu není vyloučeno, aby byla bezpečná skutková zjištění o obvyklé hladině nájemného učiněna bez využití znaleckého zkoumání, zpravidla se však jedná o otázku vyžadující odborné znalosti ve smyslu § 127 o. s. ř. (viz např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 3. 5. 2017, sp. zn. 26 Cdo 4494/2015, a ze dne 6. 3. 2018, sp. zn. 28 Cdo 987/2017). Obvyklé nájemné se proto standardně prokazuje pomocí znaleckého posudku, opírajícího se o metodu nákladovou, výnosovou či porovnávací, přičemž posledně uvedená metoda (vycházející ze zjištění

výše nájemného placeného při pronájmu obdobných věcí ve srovnávané lokalitě, což je postup, o který se soudy opírají i tam, kde hladinu obvyklého nájemného stanovují bez opory v posouzení relevantních skutečností znalcem, srovnej např. právě citovaný rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 26 Cdo 4494/2015 či usnesení téhož soudu ze dne 16. 1. 2019, sp. zn. 26 Cdo 4307/2017) je odbornou literaturou z oboru oceňování označována za nejvhodnější (viz např. Bradáčová, L. Problematika znaleckého zjištění obvyklého nájemného z pozemků. Soudní inženýrství, 2004, roč. 15, č. 2, s. 77, nebo Ort, P., Ortová Šeflová, O. Oceňování nemovitostí v praxi. Praha: Leges, 2017, s. 58).

26. Vzhledem k tomu, že má při zjišťování výše bezdůvodného obohacení určující význam rozsah prospěchu obohaceného, je v rámci kvantifikace obvyklého nájemného porovnávací metodou pro tyto účely nutné zaujímat perspektivu nájemce a zkoumat, jakou částku v daném místě a čase platí nájemci za opatření práva užívat srovnatelnou nemovitost, neboť právě o tuto částku se obohacuje neoprávněný uživatel věci tím, že konzumuje užívací právo, aniž by za to poskytoval tržní protiplnění (jde o částku, o niž se majetek obohaceného nesnižuje, ač by se o ni po právu zmenšit měl, srovnej usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 10. 2007, sp. zn. 32 Odo 344/2006, případně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 7. 2012, sp. zn. 28 Cdo 4175/2011). Z tohoto hlediska přitom není ve většině případů významné, zda část plnění, jež nájemce na opatření práva věc užívat vynakládá, představuje úhradu daně z přidané hodnoty placené státu prostřednictvím pronajímatele (takže se tyto platby v konečném důsledku neprojeví jako nárůst aktiv v majetkové sféře pronajímatele, jelikož budou odvedeny ve prospěch fisku), nebo zdali platba poplyne v celém rozsahu ve prospěch pronajímatele jako úhrada za přenechané užívací právo. Při zjišťování obvyklého nájemného porovnávací metodou pro účely kvantifikace bezdůvodného obohacení je tudíž zásadně zapotřebí vycházet z částek hrazených podle nájemních smluv nájemci v daném místě a čase za užívání obdobných věcí, přičemž je-li v konkrétní komparované smlouvě nájemné navýšeno o daň z přidané hodnoty, je namístě vzít za relevantní právě tuto částku a neočišťovat placenou úhradu od zmiňované daně.

27. Výjimku z právě vysloveného principu ovšem představují situace, v nichž je bezdůvodné obohacení získáno užíváním věci za okolností, jež by uživatele, který je plátcem daně z přidané hodnoty, v souladu s § 72 a násl. zákona o DPH opravňovaly k odpočtu daně zaplacené (v rámci úhrady nájemného) na vstupu, a tedy rovněž ke snížení daně placené na výstupu o dotčený obnos. Zde se totiž daň z přidané hodnoty odvedená prostřednictvím pronajímatele v konečném důsledku negativně nepromítá do majetkové sféry nájemce, neboť vede ke stanovení nižší daňové povinnosti na jeho straně, nebo je mu dokonce vrácena v rámci přeplatku vzniklého v důsledku nadměrného odpočtu ve smyslu § 4 odst. 1 písm. d) a § 105 zákona o DPH (srovnej Karfíková, M. In: Bakeš, M., Karfíková, M., Kotáb, P., Marková, H. a kol. Finanční právo. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 180–181, a Pařízková, I. In: Jánošíková, P., Mrkývka, P. a kol. Finanční a daňové právo. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. s. 378–379). Při oceňování užívacího práva konzumovaného obohaceným je tudíž za těchto okolností nezbytné poměřovat prospěch uživatele částkami placenými za užívání srovnatelných věcí v daném místě a čase bez započtení daně z přidané hodnoty. Pakliže je tedy aplikována porovnávací metoda ke zjištění obvyklého nájemného coby měřítka prospěchu uživatele věci, jenž je plátcem daně z přidané hodnoty a věc užívá v rámci své ekonomické činnosti za podmínek zakládajících nárok na odpočet daně dle § 72 a násl. zákona o DPH, je v porovnávaných nájemních smlouvách, v nichž je platba nájemného sjednána s daní z přidané hodnoty, zapotřebí od této daně odhlédnout.

28. Odvolací soud při posouzení nyní přezkoumávané věci vyšel z teze, dle níž „bez ohledu na to, zda účastníci smlouvy sjednají nájemné se zohledněním toho, že některý z nich je plátce DPH“, je „pro stanovení obvyklé (tržní) ceny nájemného významné to, jak vysoké částky nájemného jsou mezi účastníky sjednány, neboť v tomto vzájemném závazkovém vztahu je takový závazek dán vždy ke sjednané částce, ať už některý z účastníků nájemního vztahu plní vůči státu svou daňovou povinnost

podle svého podnikatelského postavení“. Za logicky zdůvodněný pak označil argument vyslechnutého zástupce znaleckého ústavu, že „pokud je nájemné sjednáno včetně DPH, vychází srovnání ceny z takto sjednaného nájemného, v případě sjednání bez DPH vychází [opět] z takto sjednané částky“. Odvolací soud se tedy zjevně držel myšlenky, dle níž je při zjišťování obvyklého nájemného porovnávací metodou namístě kalkulovat s nájemným placeným podle uzavřených smluv nájemcem, ať již je součástí sjednané úplaty daň z přidané hodnoty, či nikoli [domnívají-li se žalovaní, že tomuto výkladu neodpovídá postup znaleckého ústavu při zpracovávání znaleckého posudku, nezpochybňují právní posouzení věci (§ 241a odst. 1 o. s. ř.), nýbrž způsob, jakým odvolací soud k důkazu provedený znalecký posudek hodnotil; hodnocení důkazů přitom dovolacímu přezkumu podle účinné procesní úpravy nepodléhá (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 4. 2018, sp. zn. 23 Cdo 55/2018, ze dne 16. 7. 2018, sp. zn. 28 Cdo 1838/2018, či ze dne 10. 12. 2018, sp. zn. 22 Cdo 4223/2018)].

29. Úvahy odvolacího soudu tedy nejsou v souladu s výkladem zvoleným dovolacím soudem pouze potud, pokud neprověřil, zda prostory v nemovitosti žalovaných nebyly užívány za okolností, jež by uživateli umožňovaly provést odpočet daně z přidané hodnoty zaplacené (v rámci nájemného) na vstupu. I kdyby se však v řešené věci jednalo o případ, v němž měla být hodnota užívacího práva poměřovaná hladinou nájemného bez DPH, zakládalo by nezohlednění této skutečnosti odvolacím soudem pochybení pouze ve prospěch dovolatelů (užívací právo by totiž bylo nesprávně ohodnoceno vyšší částkou a dluh žalovaných na vrácení dosud nespotřebované zálohy by byl ponížen více, než by odpovídalo správnému pojetí). S ohledem na omezení dovolacího přezkumu rozsahem, v němž bylo rozhodnutí odvolacího soudu dovolateli napadeno (§ 242 odst. 1 o. s. ř.), by zrušení předmětného rozsudku v žalovanými zpochybněné části postrádalo smyslu, neboť by po něm nemohlo být žalovaným uloženo plnění ve větší míře, než v jaké bylo žalobě vyhověno rozsudkem odvolacího soudu ze dne 7. 12. 2017. Dovolání je tudíž v části, v níž bylo shledáno přípustným podle § 237 o. s. ř., nedůvodné, jelikož je rozporovaný meritorní výrok rozsudku krajského soudu v mezích předestřené dovolací argumentace věcně správný.

30. S přihlédnutím k přípustnosti dovolání se Nejvyšší soud v souladu s § 242 odst. 3 o. s. ř. zabýval též námitkami vad řízení, jež žalovaní ve svém dovolání vznesli v rámci argumentace porušením práva na spravedlivý proces.

31. Nevypořádání námitky nutnosti aplikace § 564 obč. zák. nemohlo založit vadu řízení ohrožující správnost napadeného rozsudku jednak proto, že podle výše předestřeného názoru Nejvyššího soudu bylo správné na daný případ použít § 563 obč. zák., jak učinil odvolací soud (i kdyby tedy odvolací soud úvahu dovolatelů protiprávně oslyšel, nebylo by přiléhavé jeho rozsudek z naznačeného důvodu zrušit, neboť by tím nemohl být nastolen jiný výsledek projednávaného sporu), jakož i vzhledem k tomu, že podle ustálené judikatury nevyplývá z povinnosti soudu řádně odůvodnit své rozhodnutí potřeba podrobné reakce na každý jednotlivý argument procesních stran (viz kupř. nálezy Ústavního soudu ze dne 10. 12. 2014, sp. zn. IV. ÚS 919/14, bod 13, či ze dne 11. 8. 2015, sp. zn. I. ÚS 1891/13, bod 24, popřípadě usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 11. 2014, sp. zn. 28 Cdo 1911/2014, a ze dne 16. 5. 2017, sp. zn. 22 Cdo 3397/2016). Soud nemá povinnost vypořádat se s každou jednotlivou námitkou účastníka, staví-li proti ní vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jeho závěrů je sama o sobě dostatečná (srovnej kromě jiných nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. 28 Cdo 3897/2016, ze dne 27. 6. 2018, sp. zn. 29 Cdo 2026/2018, a ze dne 7. 8. 2018, sp. zn. 22 Cdo 1770/2018).

32. Ani pokud jde o údajné nevypořádání námitek žalovaných proti reviznímu znaleckému posudku, respektive jeho doplňkům, nemůže Nejvyšší soud dovolatelům přisvědčit, neboť na stranách 16 a 17 napadeného rozsudku lze nalézt odpověď na jednotlivé výtky směřující vůči tomuto důkaznímu prostředku. Dovolatelé nepoukazují na to, že by jejich námitky nebyly vypořádány, ale rozporují to, jak byly vypořádány, což znamená, že se nedomáhají ochrany práva na přiměřenou odpověď na

argumenty účastníků ze strany soudu (které ovšem, jak již bylo zmíněno, není tak dalekosáhlé, že by vyžadovalo podrobnou reakci na každou myšlenku, která ze strany účastníka řízení zazní), nýbrž revize hodnocení v řízení provedeného důkazu znaleckým posudkem. Nesprávné hodnocení důkazů přitom nepředstavuje vadu řízení (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2008, sp. zn. 32 Cdo 2843/2008, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 88/2009, či usnesení téhož soudu ze dne 12. 12. 2006, sp. zn. 22 Cdo 3189/2006, obdobně srovnej mimo jiné usnesení Ústavního soudu ze dne 9. 7. 2009, sp. zn. II. ÚS 944/09), pročež do něj Nejvyššímu soudu nepřísluší zasahovat ani na základě přípustného dovolání. Jedinou potenciálně nevypořádanou námitkou je poukaz na údajně nesprávné stanovení období, za něž byla zjišťována výše prospěchu F. (situování počátku užívání k 1. květnu, nikoli 1. dubnu 1995). Tato námitka je však věcně nedůvodná, neboť 1. 5. 1995 považoval za první den rozhodného období znalecký posudek pouze ve vztahu k užívání prostor ve 2. nadzemním podlaží nemovitosti žalovaných (viz č. l. 1029 a 1192), přičemž tvrzení žalobkyně, že tyto prostory F. užíval až od května 1995, žalovaní nerozporovali (srovnej protokol o jednání konaném dne 2. 12. 2009 na č. l. 306 verte).

33. Tvrzení dovolatelů, že soud nerozhodl o návrzích na provedení důkazů účastnickým výslechem žalovaných a svědeckým výslechem F., je jednak částečně nepravdivé (zamítnutí návrhu na provedení důkazu slyšením účastníků zdůvodnil jeho nadbytečností soud prvního stupně na straně 3 svého rozsudku ze dne 17. 12. 2012), jednak by ani v případě, že by soudy dotčené důkazní návrhy skutečně opomněly, neměla tato skutečnost vliv na správnost napadeného rozsudku, jelikož dotčenými výslechy měla být dokazována sjednaná výše nájemného (viz podání ze dne 28. 11. 2012 na č. l. 518, na které zástupce žalovaných odkázal na jednání konaném dne 17. 12. 2012), tedy skutečnost, jež je pro kalkulaci výše bezdůvodného obohacení získaného užíváním věci bez platného a účinného právního důvodu v režimu zákona č. 40/1964 Sb. zásadně nevýznamná (viz např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 11. 11. 2010, sp. zn. 28 Cdo 2562/2010, a ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 28 Cdo 2973/2013, nebo usnesení téhož soudu ze dne 20. 12. 2016, sp. zn. 28 Cdo 1155/2015). Výslechem F. mělo být podle žalovaných rovněž prokázáno, že se před postoupením sporné pohledávky na žalobkyni rozvedl (viz opět podání na č. l. 518). V tomto směru lze ovšem poukázat na stranu 8 odůvodnění napadeného rozsudku, kde odvolací soud osvětlil, že dokazování ohledně okolností rozvodu manželství F. neprováděl, jelikož pro řešenou věc je relevantní toliko datum právní moci rozsudku o rozvodu zmíněného manželství, které vyplynulo již ze shodných skutkových tvrzení účastníků.

34. Jde-li o tvrzení žalovaných, že odvolací soud nepřiznal právní účinky jimi uplatněné námitce započtení, aniž by je prve poučil o nutnosti přednést další skutečnosti a označit odpovídající důkazy, podotýká dovolací soud, že důvodem neúspěchu kompenzační námitky žalovaných nebylo neunesení břemene tvrzení či břemene důkazního, nýbrž zčásti neexistence započítávané protipohledávky na náhradu škody a částečně fakt, že užívání předmětných prostor nad rámec nájemní smlouvy bylo již zohledněno při kvantifikaci majetkového prospěchu právního předchůdce žalobkyně, o nějž byla ponížena restituční povinnost žalovaných. Za daných okolností nebylo zapotřebí udělit účastníkům poučení ve smyslu § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř., jelikož se rozhodnutí odvolacího soudu zakládalo na zjištěném skutkovém stavu (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. 22 Cdo 1443/2017, ze dne 28. 3. 2018, sp. zn. 23 Cdo 50/2018, a ze dne 28. 5. 2018, sp. zn. 32 Cdo 2566/2017). Zároveň se patří zdůraznit, že soud nemá povinnost avizovat účastníkům svůj právní názor, ledaže by hrozilo, že bude jeho právní posouzení pro ně s ohledem na dosavadní průběh řízení překvapivé. O překvapivosti náhledu odvolacího soudu na námitku započtení vysloveného v napadeném rozsudku (definované jako nemožnost účastníků předvídat tento právní názor na základě zjištěného skutkového stavu věci, dosavadního postupu soudu a v řízení přednesených tvrzení, srovnej kupř. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 14. 12. 2010, sp. zn. 22 Cdo 373/2009, ze dne 11. 11. 2015, sp. zn. 30 Cdo 3849/2014 – uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 90/2016, a ze dne 1. 9. 2016, sp. zn. 20 Cdo 2736/2016) však nemůže být řeči již proto, že zcela

shodně se krajský soud vyjádřil k danému kompenzačnímu úkonu již ve svém rozsudku ze dne 19. 3. 2015. Pakliže se s těmito právně kvalifikačními úvahami žalovaní neztotožňovali, měli možnost je v následujících fázích řízení věcně zpochybnit.

35. Nejvyšší soud tedy neshledal, že by bylo řízení zatíženo vadami, k nimž by měl přihlížet z moci úřední, a dovolání žalovaných v části směřující proti výroku I. písm. a) proto zamítl [§ 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř.].